

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

พฤติกรรม的开รับและความต้องการข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุกระจายเสียง ของเกษตรกรในเขตอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางสาวสิริวรรณ กันทา

ตุลาคม 2544

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา คำรงเกียรติศักดิ์

ภาควิชา / คณะ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานภาพส่วนบุคคล และข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในการรับรู้ข่าวสารการเกษตร 2) พฤติกรรม的开รับสื่อวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรผู้ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในการรับรู้ข่าวสารการเกษตร 3) ความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับรูปแบบรายการข่าวสารการเกษตร เนื้อหาสาระของข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุกระจายเสียง แยกตามสถานภาพส่วนบุคคลได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพหลัก การประกอบอาชีพรอง รายได้ และทราบถึงความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบรายการข่าวสารการเกษตร เนื้อหาสาระของข่าวสารการเกษตรของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดที่ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในการรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุกระจายเสียง 4) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับผู้ดำเนินรายการและรายการข่าวสารการเกษตรในปัจจุบัน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในการรับรู้ข่าวสารการเกษตร ในเขตอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกโดยจงใจ (purposive sampling) รวมทั้งสิ้น 150 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผ่านการทดสอบความตรงและความเที่ยงแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS/PC) สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 49 ปี ร้อยละ 94 เป็นชาย ร้อยละ 42.7

จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 34.0 มีอาชีพหลักคือ ทำนาทำไร่ ร้อยละ 30.7 ทำสวนไม้ผล ร้อยละ 20.0 เกษตรผสมผสาน ร้อยละ 15.3 เลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 57.3 มีอาชีพรองคือ รับจ้างและค้าขาย มีรายได้เฉลี่ย 78,933.33 ต่อครอบครัวต่อปี สื่อที่เกษตรกรใช้รับรู้อาสาการเกษตรคือวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ ร้อยละ 99.3 เท่ากัน เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมีเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงในครัวเรือน ร้อยละ 91.3 มีจำนวน 1 เครื่อง ร้อยละ 8.7 มีจำนวน 2 เครื่อง เป็นเครื่องที่สามารถรับฟังได้ทั้งระบบ AM, FM ร้อยละ 78.7 ฟังได้เฉพาะระบบ AM ร้อยละ 21.3

2. เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดรับฟังวิทยุกระจายเสียงระบบ AM และสามารถรับฟังสัญญาณได้ชัดเจนดี เกษตรกรร้อยละ 80.7 เปิดรับฟังวิทยุกระจายเสียงมากที่สุด ช่วงเที่ยง (11.01 – 14.00 น.) และเกษตรกรทั้งหมดเปิดรับฟังวิทยุกระจายเสียงทุกวัน (วันจันทร์-ศุกร์และวันเสาร์-อาทิตย์) เกษตรกรร้อยละ 70.7 รับฟังวิทยุกระจายเสียง 5 ชั่วโมงขึ้นไป สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) เป็นสถานีที่เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เปิดรับฟังเป็นประจำ และสถานีวิทยุกระจายเสียงค่ายกาวีละ (วปล.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ (วท.) ตามลำดับ เพราะมีรายการที่ชอบ รับคลื่นได้ชัดเจนที่สุด และมีผู้ดำเนินรายการที่ชอบ ตามลำดับ ประเภทของรายการที่เปิดรับฟังคือ ข่าวบันเทิง สารความรู้ รายการข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรเปิดรับฟัง 3 ลำดับแรกได้แก่ รายการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) พบประชาชน เกษตรก่อนแจ้ง และแฉวงการเกษตรของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) เพราะเป็นรายการที่นำเสนอข่าวสารความรู้ที่หลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ซึ่งมาเสนอแนะและมาช่วยแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 52.7 ติดต่อกับสถานีวิทยุกระจายเสียงและผู้ดำเนินรายการทางโทรศัพท์ประมาณ 3 ครั้งต่อเดือน รองลงมาคือทางจดหมายประมาณ 1 ฉบับต่อเดือน และเดินทางไปติดต่อด้วยตนเองประมาณ 1 ครั้งต่อเดือน เพื่อถามปัญหา ขอเอกสารเพิ่มเติม และติชมรายการตามลำดับ

3. ความต้องการรูปแบบรายการข่าวสารการเกษตรและเนื้อหาสาระของข่าวสารการเกษตร แยกตามสถานภาพส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลพบว่าเกษตรกร อายุต่างกันมีความต้องการรูปแบบและเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกัน ระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการรูปแบบและเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกัน การประกอบอาชีพหลักต่างกันมีความต้องการรูปแบบคล้ายคลึงกัน และมีความต้องการเนื้อหาสาระแตกต่างกันตามการประกอบอาชีพหลักของเกษตรกร การประกอบอาชีพรองต่างกันมีความต้องการรูปแบบและเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกัน รายได้ต่างกันมีความต้องการรูปแบบและเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกัน

รูปแบบรายการข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการมาก คือ (1) ข่าวแฉวงการเกษตรทั้งในท้องถิ่นและทั่วประเทศ (2) ข่าวประกาศเตือนให้เกษตรกรระมัดระวังโรคระบาดภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ (3) สนทนาความรู้ทางการเกษตรกับนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ

หรือเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ (4) สัมภาษณ์คนดังในแวดวงการเกษตร (5) เพลงสอดแทรก ข่าวสารความรู้ทางการเกษตรควบคู่ไปด้วย ส่วนเนื้อหาสาระของข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกร ต้องการมาก คือ (1) รายการที่ให้ความรู้ทางการตลาด ราคา สินค้าเกษตร มีรายละเอียด ได้แก่ กิจกรรมการตลาด ช่องทางการจำหน่าย ระดับราคาและความเคลื่อนไหว นโยบายรัฐที่มีต่อราคา สินค้า, ความเคลื่อนไหวความต้องการของผู้บริโภคและปริมาณสินค้าเกษตรที่ผลิตได้เป็นต้น (2) รายการที่ให้ความรู้ทางด้านพืช มีรายละเอียด ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพผลผลิต ปริมาณการผลิต พันธุ์พืช การปรับปรุงพันธุ์ การขยายพันธุ์ การป้องกัน กำจัดศัตรูพืช โรค แมลงต่างๆ โดยใช้สารเคมี และวิถีธรรมชาติ เป็นต้น

4. ผู้ดำเนินรายการ ควรมีความรู้พื้นฐานทางการเกษตร ร้อยละ 94 เป็นชาย หรือหญิงก็ได้ ร้อยละ 85.3 ควรพูดคุยเป็นกันเอง พูดภาษาท้องถิ่นหรือภาษากลางก็ได้ มีหลักการเกษตรดีมีเหตุผลน่าเชื่อถือ พูดภาษาท้องถิ่น ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์มาก ๆ เฉพาะเรื่อง ให้ความรู้ทางเกษตรทั่วไป พูดเก่งเสียงดี พูดคล่องชำนาญ

ข่าวสารการเกษตรในปัจจุบันมีน้อยเกินไปควรเพิ่ม ร้อยละ 92.7 รายการข่าวสาร การเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงให้ความรู้สาระประโยชน์มาก ร้อยละ 98.7 ข่าวสารการเกษตรจาก วิทยุกระจายเสียงควรออกอากาศซ้ำ ร้อยละ 96

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ให้นำปัญหาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ การเกษตรที่เกษตรกรกำลังประสบปัญหานั้นๆ มาพูดคุยในรายการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้ในด้าน ต่างๆ แล้วหาทางแก้ไขร่วมกัน รองลงมาคือ ควรมีข่าวทันต่อเหตุการณ์, ข่าวใกล้ตัวและข่าวความ เคลื่อนไหวในวงการเกษตรกรรม ควรนำความรู้ใหม่ๆ และการทดลองที่ได้ผลมาเผยแพร่ ควรนำวิธี เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้ได้ผลมากที่สุดและให้มีคุณภาพมาเผยแพร่ ควรแจ้งราคาซื้อขาย ผลผลิตทางการเกษตรทั้งราคาขายส่งและขายปลีกในท้องตลาดที่มีราคาเปลี่ยนแปลงทุกวัน สถานี วิทยุกระจายเสียงอื่นๆ ควรเพิ่มรายการข่าวสารความรู้ทางการเกษตรให้มากขึ้น รายการที่มีความรู้ ควรนำเสนอรายการให้เบาสบายไม่เกิดความเครียด และควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการด้วย การโฆษณาควรหาวิธีการนำเสนอที่ไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Extension

**EXPOSURE BEHAVIOR AND NEEDS FOR AGRICULTURAL INFORMATION
ACQUISITION THROUGH RADIO BY FARMERS
IN HANGDONG, CHIANGMAI**

By

SIRIWAN KANTHA

OCTOBER 2001

Chairman : Associate Professor Dr.Wittaya Damrongkiattisak

Department/Faculty : Department of Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Business

The objectives of this research were to find out 1) personal background of the farmers acquiring agricultural information through radio; 2) their behavior in acquiring agricultural information through radio; 3) their needs for agricultural program formats and contents; and 4) their opinions and suggestions concerning program hosts and the programs themselves. The data was collected by means of pretested interview schedules from 150 purposively sampled farmers acquiring agricultural information through radio and then analyzed by using the SPSS/PC.

The findings were as follows:

1.The average age of the respondents was 49 years; 94% were male, 42.7% had completed Prathom 4(4th grade), 34.0% grew field crops, 30.7% grew fruit crops, 20.0% conducted integrated farming, and 15.3% raised livestock. More than half (57.3%) of them had labor hiring and trading as minor jobs. Their average annual income per family was 78,933.33 baht. Most of the respondents (99.3%) received agricultural information through radio and 93.3% through television. All of them had radio at home: 91.3% had 1 radio, and 8.7% had 2.

The majority (78.7%) of the radios could receive both the AM and FM bands while 21.3%, only the AM.

2. All of the respondents listened to AM bands and were able to receive the signals well, 80.7% listened to the radio at noon (11.01a.m. – 14.00 p.m.), all listened to the radio everyday, and 70.7% listened at least 5 hours a day. The respondents liked to listen to Kasetsart University Station, Kawila Broadcasting Station, and Radio of Thailand Broadcasting Station, Chiang Mai Branch respectively due to desirable programs, strong signals, and desirable program hosts. The most listened programs were news, entertainment, and knowledge programs respectively. The most popular programs were “Kasetsart University Meets People”, “Early Morning Agriculture” (Kaset Korn Jang), and “Inside Agriculture” (Wad Wong Karn Kaset) on the KU Broadcasting Station as those programs presented various kinds of information and knowledge by experts in many fields, suggested the farmers and helped them in solving their problems. Most of the respondents (52.7%) contacted the broadcasting station and program hosts about three times a month by phone, once a month by letter, and once a month in person, with the reasons for asking questions, asking for more documents, and making comments on the programs respectively.

3. The respondents different in age, level of education, secondary job, and income had similar needs for radio program formats and contents while those different in their main job had similar needs for radio program formats but different needs for contents.

The program formats highly needed were 1) local and national agricultural news; 2) warning of diseases and natural disasters; 3) agriculture talk with academics, specialists, or successful farmers; 4) interviewing famous persons in agriculture; and 5) songs along with agricultural news. The contents highly needed were 1) knowledge of marketing and prices e.g. marketing activities, distribution channels, price levels and movement, government policy on product prices, movement of consumers’ demands, and supplies of products; and 2) knowledge of crops e.g. quality improvement of crops, quantity of production, plant varieties and plant improvement, plant propagation, and natural and chemical disease control and prevention.

4. The host of the program should have basic knowledge of agriculture. Almost all of the respondents (94%) preferred either a male or female host, 85.3% preferred the host talking in a friendly manner, able to speak the local dialect of Central Thai dialect, being

reasonable and trustworthy, giving a lot of knowledge of specialized subjects as well as of agriculture, and having a pleasant voice. The majority (92.7%) of the respondents thought that a greater amount of agricultural information should be presented; 98.7%, agricultural information on the radio was highly beneficial; and 96%, the presented programs should be rebroadcast.

The respondents suggested the following: discussion on agricultural problems with specialists to find out solutions; presentation of hot issues, experiments and new knowledge of agriculture; presentation of quantity and quality improvement methods; daily retail and wholesale prices of agricultural produce; a greater amount of agricultural information presented by other broadcasting stations; unstressful programs with listeners' participation; and interesting radio commercials.